+54

GOVERNMENT OF SIKKIM
OFFICE OF THE CONSERVATOR OF FOREST (WILDLIFE)
FOREST, ENV. & WILDLIFE MANAGEMENT DEPARTMENT
GANGTOK, DEORALI-737 102

No. 150 /CF WL. Date 25-9-2008

To

The Divisional Forest Officer,
East, West, South, North Division & JD (KNP),
Gangtok, Geyzing, Namchi & Mangan

Sub: **Wildlife Week - 2008 01st - 22nd October, 2008.**

The competent authority has been pleased to approved the programme for celebration of Wildlife Week -2008.

Usually the wildlife week is celebrated during the first week of October to commemorate the birth anniversary of Mahatma Gandhi. However, this year due to the Dusshera festival coinciding with the usual wildlife week it was decided in the meeting that the Wildlife Week Celebrations 2008 is to be celebrated during 01st to 22nd October - 2008. The main focus of the program is on creating general awareness amongst the general public for conservation and protection of wildlife resources. This year the focus of Wildlife week celebration by WWF- Gangtok would be on control of wildlife crime and general awareness amongst the people. The date and venue of various programs held in this respect for all four districts are as follows:

East: Ranka/Rumtek SSS 18th Oct, 2008
North: Lachung 16th Oct, 2008
West: Tashiding/Gangyep 20th Oct, 2008
South: Yangang Pathing 22nd Oct, 2008

} This is to be organized by concerned DFOs in each district and schedule of programme should be let out well in advance.

Activities during the Wildlife Week-2008

1. Students Rally involving school in Gangtok on 01.10.2008. (Action -DFO (WL) East)
2. Essay competition by the students.
3. Painting competition by the students.
4. Quiz competition by the students.
5. Wildlife movies

} Action all DFOs.

Distribution of duties and responsibilities

1. All divisions to display banner at strategic places w.e.f. 01.10.2008 to 22.10.2008. *(Action all DFOs)*
2. Wide publicity through insertions of wildlife information in the Nayuma cable *(Action J.D. Ecotourism & Publicity, J.D. KNP)*.
3. Radio talk through All India Radio, Gangtok. *(Action CWLW)*
4. Messages of the Hon'ble Prime Minister and Hon'ble Chief Minister to be printed in the Sikkim Herald in collaboration with HRD, Tribal, Tourism and Publicity Department and Non Governmental Organization *(Mrs. Usha Lachungpa)*.

Sd/-
(H.P. Pradhan, IFS)
Conservator of Forests (Wildlife)

Memo No. /CF(WL) Dated 25.09.2008

Copy to:-

1. PCCF-cum-Secretary for information,please.
2. APCCF-cum-CWLW -do-
3. Programm Co-Ordinator,WWF-Gtk -do-

सत्यमेव जयते

प्रधान मंत्री

Prime Minister

MESSAGE

India is one of the world's most significant biodiversity hotspots. Our country is home to a fascinating variety of wildlife, including the Tiger, the Asiatic Elephant, the One horned Rhino and the Asiatic Elephant, the One horned Rhino and the Asiatic Lion. Our protected areas, which are valuable repositories of wildlife, demonstrate the critical linkage between biological diversity and human welfare.

Our forests and wildlife resources offer a variety of tangible and intangible benefits to society, which sustain human existence. The ecological processes performed by these natural resources are critical for maintaining air, water and soil quality. The ecological security of the country is dependent on the well being of our natural resources.

India's wildlife resources have been facing several challenges. Poaching, habitat reduction and degradation are the major challenges for wildlife conservation. Each one of us has a responsibility to protect our unique wildlife resources.

On the occasion of the wildlife Week 2008, let us rededicate ourselves to the cause of protection of our wildlife resources.

(Manmohan Singh)

New Delhi
10 September, 2008

Pawan Chamling
(Honoris Causa)
Chief Minister of Sikkim

☎ 03592-202575 (O)
03592-202304 (R)

Tashiling
Gangtok-737103
Sikkim

Message

Sikkim is Nature's Paradise hosting over twenty six percent of Country's biodiversity. With this unique gift of the existence of an unparalleled species of life forms like Snow Leopards, Red Pandas, Rhododendrons, Orchids, Birds, Beetles, Butterflies and Moths, we need to make our people aware of the coexistence of other food pollinators like a variety of insects including the dwindling bee population also needing our care and support. Many of bewildering variety of this uniqueness has to be protected by generating much larger concern and greater awareness to respect these forms of life on earth.

While Sikkim is proud of having the largest area in the country under the Wildlife Protected Area network of National Park and Wildlife Sanctuary, we are also committed to preserving our rare life forms like the *Paphiopedilum fairieanum* orchid on the steep slopes of Tinkitam village with the active involvement of the local people as Conservation Reserve.

We are also addressing the active threat of Bio-Piracy, identification of important bird areas and possible sites for migratory birds. Our lakes and wetlands are crucial for the livelihood security of Sikkim as well as the lowlands watered by our glacial rivers. We should take immediate steps to conserve what we have in Nature. The host of green initiatives in the State are being undertaken to provide natural environment for attracting wild fauna and add to the incredible biodiversity of our State.

Sikkim as a rich repository of flora and fauna contributes to a large measure towards national and international endeavour. Let us shoulder our responsibility whole heartedly so that our asset for which Sikkim is known to the country and the world thrives for all times to come. Let us give our best- in thought and action to sustain this natural bounty and protect, cherish and propagate this for the security of all mankind.

With best wishes

(Pawan Chamling)

पवन चामलिङ
(अनरिस काउसा)
मुख्य मंत्री, सिक्किम सरकार।

☎ 03592-202575 (O)
03592-202304 (R)

टासिलिङ्
गान्तोक - ७३७ १०३
सिक्किम

सन्देश

हाम्रो देशमा छब्बीस प्रतिशत भन्दा ज्यादा जैव विविधताको धनी सिक्किम प्रकृतिको स्वर्ग हो। हिम चितुवा, रेड पान्डा, गुँरास, सुनखरी, चराचुरुङ्गी, किरा- फट्यङ्ग्रा, पुतलीहरू हाम्रो अस्तित्वका सुन्दर उपहार हुन्, अन्य खाद्य संपोषक विभिन्न किराहरू अनि दुर्बल मौरीहरू पनि सह- अस्तित्वका निम्ति महत्वपूर्ण छन्। यिनीहरूलाई हाम्रो स्याहार र सहाराको आवश्यक्ता छ। अद्वितीय प्रजातिहरूका विलक्षणताको पनि यस पृथ्वीमा संरक्षण हुनुपर्छ भन्ने विषयमा पनि सचेतना ल्याउनु पर्नेछ।

सिक्किममा राष्ट्रिय उद्यान अनि वन्यप्राणी अभयारण्यले देशभरिमा नै संरक्षित क्षेत्रको बृहत भाग ओगटेको छ,यो सिक्किमको निम्ति गर्वको विषय हो। तिनकिलामको भीरमा भएका दुर्लभ प्रजातिका Paphiopedilum fairieanum सुनखरीलाई स्थानीय बासिन्दाहरूको सहयोग लिएर सुरक्षित राख्न हामी प्रतिबद्ध छौं।

हामी जंगलमा उपलब्ध विभिन्न उद्भिदहरूका तस्करीको रोक लगाउने दिशामा पनि सक्रिय रहनुपर्नेछ। भ्रमणकारी चराहरूका महत्वपूर्ण क्षेत्र अनि सम्भावित स्थानहरूको पत्तो लगाउने काम पनि गर्नुपर्नेछ।

हाम्रो जीवन सुरक्षाको निम्ति सिक्किमका पोखरी, चिसान र हिमनदीहरूले विशेष महत्व राख्दछन्। हाम्रो प्राकृतिक भण्डारको संरक्षणको निम्ति शीघ्र पाइला चाल्न अति आवश्यक छ। सिक्किमको पशुधनलाई प्राकृतिक वातावरण प्रदान गरेर आकर्षित तुल्याउन अनि विचित्र जैव विविधताको निम्ति थप सहयोग पुऱ्याउँन राज्यमा हरित अभियान सक्रियताकासाथ आरम्भ गरिएकोछ।

सिक्किम वनस्पति र पशुधनको भण्डार हुनाले राष्ट्रिय एवं अन्तराष्ट्रिय स्तरमा सिक्किमको ठूलो योगदान रहेको छ। हाम्रो देश अनि विश्वको निम्ति हामीसँग उपलब्ध प्राकृतिक पूँजीको अभिवृद्धि गर्न हामी सबैले जिम्मेवारी लिनुपर्नेछ। सम्पूर्ण मानव जातिको सुरक्षा र कल्याणको निम्ति प्रकृतिको सुरक्षा गरौं, विचार र कर्मद्वारा नै सिक्किमको जैव विविधताको संरक्षण गरौं।

शुभकामना सहित।

पवन चामलिङ।

५४ औं वन्यप्राणी सप्ताह, अक्टोबार २००८

मनुष्य अनि पशुप्राणीको शान्तिपूर्ण सह-अस्तित्व माथि जोड़ दिँदै हामी बर्षेनी वन्यप्राणी समारोह पालन गर्ने गर्छौं। जहाँ धर्मग्रन्थ अनि धार्मिक सन्दर्भहरूको पनि उल्लेख गर्ने गरिन्छ। यो समारोह सड़क रयाली गरेर, ब्यानर- पोस्टर टालेर, अन्तर विद्यालय हाजिरी जवाब अनि चित्रकला प्रतियोगिताहरूको आयोजन गरेर साथै रेडियो तथा टेलिविजनबाट वन्यप्राणी सप्ताह विषय .वार्ताहरू प्रसारण गरेर जनमानसमा जागरन ल्याउने उद्देश्य राख्दै मनाउने गरिन्छ। यस अवसरमा देशका प्रधान मंत्री अनि राज्यका मुख्य मंत्रीका सन्देशहरू पनि प्रत्येक नागरिक समक्ष पुर्‍याउने गरिन्छ। विशेष युवापिड़ीमा जागरूकताको सन्देश पुर्‍याउंन आवश्यक भएकोले World Wide Fund for Nature अथवा WWF- India सँग मिलेर संयुक्त रूपमा यो समारोह पालन गरिरहेका छौं।

हामी जंगलमा उफ्रिरहेका हिम चितुवा, लहर लागेका मुनालहरू, रंगीविरंगी पुतलीहरू, झुमिइरहेका सुनखरी र गुँरासहरू अनि सुनर पान्डाहरूको कल्पना मात्र नगरेर हिसक पशुहरू हामीलाई आक्रमण गर्न जंगलमालुकिरहेका होलान भन्ने पनि सोच्दछौं। अनि हाम्रा खेतीपातीलाई क्षति पुर्‍याउँने किटाणुहरूको पनि कल्पना गर्दछौं, अथवा हाम्रो निम्ति जंगली जनावरहरू दुश्मन हो भन्ने सोच्दछौं। तर यो पृथ्वीमा हामी मनुष्य नै खतरनाक सावित हुँदछौं।

विश्वको कुनै पनि भागभन्दा भारतको पशुधन, वनस्पति, सुन्दरता, वैभव, समृद्ध र विविधता गर्व गर्न लायकको छ , वैभव, समृद्ध र पर्यावरणीय असरको कारणले विगत आधा शतकदेख एता वन्यप्राणीको जनसंख्यामा कमि आइरहेकोछ। विलुप्त हुँदै गइरहेको वन्यप्राणीको अनिवार्य संरक्षणको निम्ति भारत सरकारद्वारासन् १९५२ मा Indian Board of wildlife (IBWL) को गठन गरिएको छ। यो बोर्डको गठन भएपछि जनसाधरणमा जागरूकता ल्याएर वन्यप्राणीको महत्वमाथि प्रकाश पार्दै संरक्षण गर्ने दिशामा काम गरिरहेकोछ। IBWL द्वारा प्रत्येक वर्ष अक्टुवर महिनाको २ तारिक देखि ८ तारिक सम्म वन्यप्राणी सप्ताह पालन गर्ने निणय लिइएको हो।

हामी सिक्किमवासी सधैं नै सचेत छौं। तर पनि अझ धेरै जागरूक भई वन्यप्राणीका महत्व र मूल्यबारे जान्न र बुझ्न आवश्यक छ। हिम चितुवा, निलो भेड़ा, रेडपान्डा , मुनाल, सनबर्ड, सुनखरी अनि गुँरासहरू हाम्रो समृद्द अनि बहुमूल्य पर्यावरणीय विरासतको सजावटका सुन्दर वस्तुहरू हुन्। सिक्किम भारतीय उप-महाद्वीपको सानो राज्य भएता पनि पूर्वीय हिमालयमा जैव विविधताको निम्ति प्रसिद्ध छ। यो जैव विविधताको ऐश्वर्य शाली प्रजाति हामी मानव नै हौं। तर जंगलहरूमा शान्तिपूर्वक वसिरहेका निर्दोष चितुवाहरूलाई हामी पासोमा पार्छौं अथवा हत्या गर्छौं। हात्तीहरूलाई बिजुलीको करेण्ट लगाएर मार्ने गर्छौं वा विषपान गराउँछौं, बाघहरूको शिकार गर्छौं साथै माछाहरूलाई डायनामाइेडले मार्ने गर्छौं। मानिसको कल्याणको निम्ति

चामल, रूखपात, गाईबस्तु, मौरींको मह सबै समान महत्वका बस्तुहरू हुन्। हामी सम्पूर्ण मानव जाति उद्भिद अनि जनावरमा नै निर्भर रहेकाछौं। साथै हामी खाद्य, औषधी, कपड़ा, इन्धन, गृह निर्माणको सामग्री अनि अध्यात्मिक अनि मानव कल्याणका निम्ति नवीकरण हुने पर्यवरणीय श्रोतहरूमाथि पनि निर्भर छौं। नवीकरण नहुने धातुका श्रोतहरूले इन्धन, केही गृह निर्माणका सामग्री अनि केही कृतिम बस्तुहरू आपूर्ति गर्नसक्छ। तर हाम्रो सबै आवश्यक्ताहरू पूर्ति गर्न सक्तैन । यसर्थ यी सब नष्ट हुनु हाम्रो निम्ति ठूलो क्षति हो।

यसर्थ यहाँ यो लोकोक्ति स्मरण हुन्छ कि अण्डा दिने हाँसको भूड़ी चिर्नुभन्दा हाँसलाई बचाएर सधैं एउटा-एउटा अण्डा प्राप्त गर्नु नै बुद्धिमानी काम हुनेछ।

उत्तर पूर्वीय भारतमा सिक्किमको एउटा छुट्टै मर्यादा छ। सिक्किमवासीद्वारा वन- जंगलको संरक्षण गर्ने दिशामा चालिएका पाइलाहरू सराहनीय छन् फलस्वरूप पर्यटन गन्तव्यहरूको सृष्टि भएको छ। पर्य-पर्यटन व्यवस्थाको कारणले युवावर्गमा रोजगारका अवसरहरू प्राप्त भइरहेकाछन्। वन्यप्राणी, चरा, पुतलीहरूको अध्ययनको लागि शोधकर्ताहरू हाम्रो सानो तथा सुनदर राज्यमा आउने गरेकाछन्। उनिहरूको संसर्गमा स्थानीय बेरोजगार युवाहरू आर्थिक क्षेत्रमा पनि लाभावन्तित भएकाछन्।

वन्यप्राणी सप्ताह- २००८ लाई पालन गर्दै हामी यो वाचा गरौं कि प्रकृतिले स्वरूप प्रदान गरेको यो सिक्किमको पर्यावरणको सुरक्षा, संरक्षण र अभिवृद्धि गर्न एकजुट भएर लागिपर्नेछौं। भारतवर्षमा सिक्किमको हिमालय ईश्वरले वास गरको गौरवमय मुकुट हो। अनि अन्त्यमा बुद्धका यो महान वाणीलाई एकपल्ट मनन गरौं- "अहिंसा परमोधर्म"।

वन, पर्यावरण अनि वन्यप्राणी प्रवन्धन विभाग अक्टोबर २००८।

1/10/2008

H. P. Pradhan, IFS
Conservator of Forests
(Wild Life Circle)
Forests, Env. & Wl. Mangt. Deptt.
Government of Sikkim